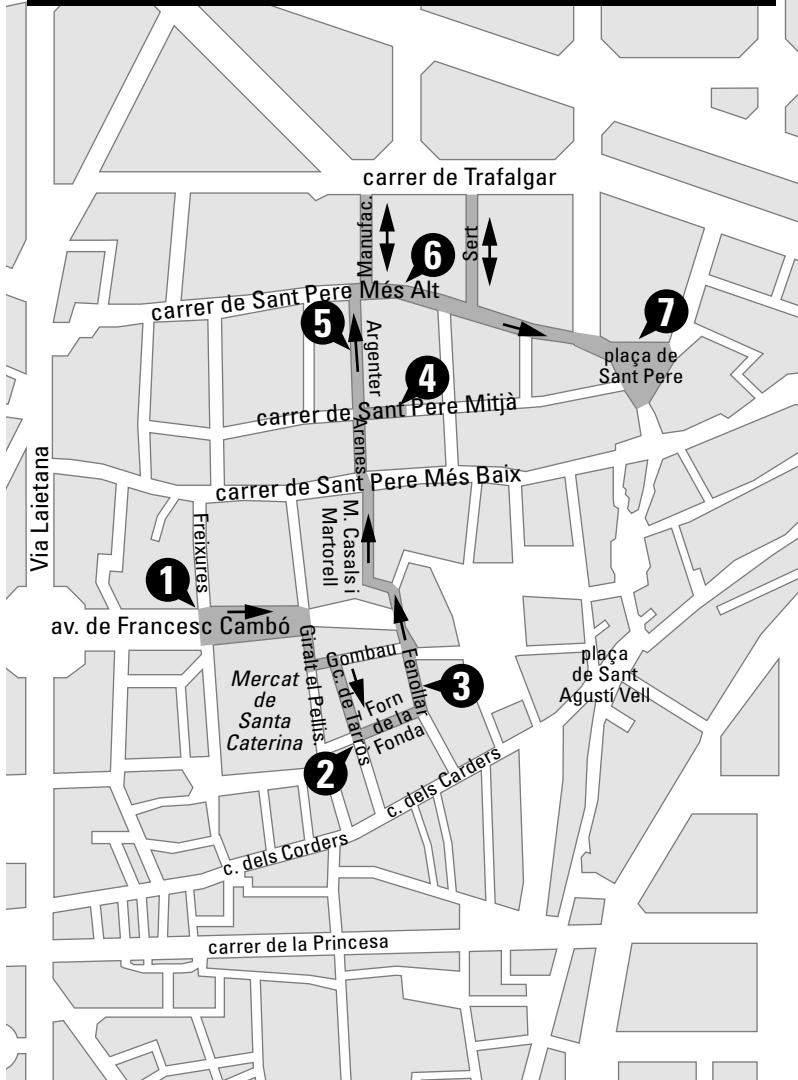

Itinerari 5: Santa Caterina - Sant Pere

1. El petó de la velleta i el jovencell (pàg. 149)
2. La noia casadora i l'engalipador (pàg. 151)
3. Les ajudadores i les lavatives (pàg. 153)
4. Eulàlia Escuder, la fabricant (pàg. 155)
5. La filla de l'argenter i la reina (pàg. 159)
6. Les dones de la indústria tèxtil (pàg. 161)
7. La monja de Sant Pere de les Puelles (pàg. 165)

El petó de la velleta

i el jovencell

Una altra llegenda barcelonina ens conta la història d'una dona molt rica que, quan ja era velleta, es volgué casar. Vivia a la plaça de Santa Caterina, un espai que l'obertura de l'avinguda de Francesc Cambó faria desaparèixer. L'anciana va anunciar per tota la ciutat les seves intencions nupcials, fins que un xicot, atractiu i eixerit, s'hi mostrà interessat. Per la diferència d'edat, la dama podria haver estat la seva besàvia, però el noi es refermà en la seva decisió de casar-s'hi.

Van organitzar una gran celebració i van contraure matrimoni a l'església de Santa Caterina. La núvia exultava de felicitat i, així que la parella baixà de l'altar, li demanà al seu novell marit que li fes un petó. Així que se'l feren, enmig de l'església i davant dels convidats, se sentí un xiscle esgarriós. Tot seguit envaí l'església una gran fumera i una forta pudor de sofre. Quan el fum s'esvaí, el nuvi havia desaparegut i la núvia estava estirada al terra, com si fos morta. Els concurrents s'hi van atansar i van veure que tenia els llavis completament cremats. El nuvi, ja ho haureu endevinat, era el diable i li havia rostit la boca en fer-li el petó.

Segons uns, Satanàs havia volgut riure's de la velleta per la seva pretensió de casar-se a una edat molt avançada, quan ja no li tocava. Per altres, s'hauria tractat d'un noi amb pocs escrúpols, seduït pels diners de la dona, a qui el diable hauria suplantat per castigar la insolència de demanar un petó dins de l'església, sense esperar a la intimitat de la llar. Per tant, el malèfic no hauria castigat la velleta per voler-se casar, sinó per la irreverència de besar-se en lloc sagrat. Curiosa conclusió, venint del diable.

La noieta casadora

i l'engalipador

Un matrimoni benestant vivia amb la seva única filla en una confortable casa del carrer d'en Tarròs, molt a prop del carrer dels Carders. La noia era tan estimada pels seus pares que l'afalagaven amb excès, talment com si fos la nineta dels seus ulls. La festejava un noi eixelebrat, un engalipador que no s'adeia gens amb la formalitat i posició de la família. Els pares consideraven que el xicot no esqueia a la seva filla i s'oposaren rotundament que es casessin, però ella n'estava perdudament enamorada i no li veia cap defecte. Per a ella, tot eren gràcies i es deixà seduir per la proposta del noi de fugir plegats.

Planejaren que ella s'emportaria de casa seva un farcellet amb la millor roba que tingués, a més de tants diners i joies com pogués. Quedaren de trobar-se de matinada al carrer, per córrer després fins al Portal Nou que, per deixar sortir les diligències de la ciutat, era el primer que obria les portes. Un cop fora, farien camí fins a un poble veí, on vivia la família del noi, i allí es casarien. Un cop casats, tornarien a casa d'ella per viure amb els pares.

Tal com havien quedat, la nit convinguda per la fugida la noia preparà un farcell amb la roba i una bona quantitat de diners i joies familiars. Al punt de mitjanit sortí de casa i es trobà amb l'enamorat que ja l'esperava. Ell agafà el paquet i es posaren a caminar a pas lleuger, travessant places i carrers. La nit era clara i la lluna feia prou claror per veure-s'hi. Ell anava al davant,

obrint pas, i ella el seguia sense badar boca perquè ningú els sentís. Al cap d'una estona, el noi exclamà: *Quina lluna tan clara que fa, quan la gossa darrera el ca va.*

Aquestes paraules deixaren la noia amoinada. Pensà que si la tractava de gossa, abans i tot de ser casats, què passaria després de les núpcies?

El xicot continuà avançant, ben alegre, amb els diners i les joies que duia al farcell. De tant en tant, es girava i insistia: *Quina lluna tan clara que fa, quan la gossa darrera el ca va.*

Tantes vegades va arribar a repetir la cantarella que la noia, farta d'aquella ofensa, s'aturà en sec i li digué: *Estimat, he tingut un gran descuit. Damunt de la calaixera de casa he deixat oblidada la bossa dels diners i sense diners no podem pas fer res. Hem de tornar corrents a casa i agafar-los.*

El jove no s'adonà de les reals intencions de la noia i recularen apressadament. Quan eren al llindar de la casa, ella li demanà el farcellet de la roba, amb l'excusa que hi posaria la bossa dels diners i així quedarien ben amagats i dissimulats. Ell, sense pensar-s'hi, li retornà el paquet. La noia pujà veloçment les escales, obrí la porta, la tancà d'una revolada i, al cap d'uns segons, sortí a la finestra. De dalt estant, mirà el seu pretès galant, que l'esperava al carrer, i li digué: *Quina lluna tan clara que fa, quan la gossa darrera el ca va. I quina lluna tan verdadera, quan el ca la gossa espera.*

Tancà la finestra i, avergonyida, es ficà al llit, mentre el fals enamorat maleïa la seva sort.

Durant molts anys, les paraules de la donzella quedaren en la memòria col·lectiva com una dita popular i acostumaven a repetir-se les nits de lluna plena.

Les ajudadores

i les lavatives

Posar lavatives, ènemes o ajudes —com també se'n deien— era, com es pot suposar, una feina molt delicada i especialitzada. S'havia de tenir molta destresa per fer anar la xeringa amb finalitats medicinals i encara més abans que existís aquest instrument d'injecció, quan per fer aquesta tasca s'utilitzava un broquet o una cànula de fusta, generalment de boix. Per dipòsit es feia servir una bufeta o bé un tros de budell d'animal proporcionat pels tripaires, els que venien, entre altres deixalles, les entranyes dels remugadors. Un cop net i tractat, el recipient s'omplia amb el líquid que s'havia d'introduir i a l'extrem s'hi fixava, amb un cordillet, el broquet de fusta. Aquesta operació requeria molta habilitat, ja que era imprescindible que en pressionar el dipòsit no s'escapés el líquid per la juntura que hi havia entre la bufeta i el broc.

No tothom tenia la perícia i les aptituds que requeria la utilització d'aquell estri i per això aparegué l'ofici d'ajudadora. En el cens barceloní de principis del segle XVI ja n'hi havia dues d'inscrites. Amb el temps, les dones que es dedicaven a ajudar els afectats d'oclusions intestinals es concentraren al carrer d'en Fonollar, centre d'operacions d'unes professionals fàcilment distingibles pel seu cistellet, curosament tapat amb un immaculat drap blanc, dins del qual hi havia tot l'utilatge necessari per atendre els pacients. Per aquest motiu, i perquè resultava vulgar referir-s'hi pel seu nom, sovint la gent les denominava *les dones del cistellet*. Era molt freqüent que les dones del cistellet alternessin la seva feina amb la de *mocadera*, que era la persona que dirigia la matança del porc i preparava els diferents productes que en resultaven. Aquesta pràctica, a parer popular, les feia bones coneixedores del cos humà, ja que l'anatomia del porc i la de les persones és força similar.

En la majoria dels casos s'establí una relació de confiança entre el pacient i la professional, raó per la qual es canviava poc d'ajudadora. Les més veteranes donaven servei a diverses generacions d'una mateixa família i asseguraven poder reconèixer cadascun dels membres per la seva *cara posterior*, fins i tot es veien capaces de determinar-ne el pare o la mare per la semblança dels seus darreres. En realitat es tractava de bromes amb què l'ajudadora, avesada a aquestes situacions, provava de distreure tant el malalt com els familiars, preocupats per la salut del parent.

El carrer d'en Fonollar fou conegut popularment per carrer de la Xeringa. Sembla ser que els veïns del carrer en tenien una que van comprar entre tots. La guardava un adroguer molt conegut al barri i quan algú la necessitava l'anava a buscar i, després de pagar un lloguer, la podia fer servir. La xeringa d'aquell carrer arribà a ser tan popular que donà peu a una certa literatura humorística. Les veïnes, satisfetes, cantaven:

*Qui necessiti xeringa
que vingui al Fonollar,
que n'hi ha una de molt bona
que va bé a tots els forats.*

Eulàlia Escuder,

la fabricant

Al carrer de Sant Pere Més Alt s'alça el fabulós edifici del Palau de la Música, construït en el solar que havia ocupat una de les moltes fàbriques tèxtils que hi havia al barri, caracteritzat des d'antic per aquesta dedicació industrial. Les dones van tenir un paper destacadíssim en les fàbriques i manufactures de teixits, i algunes d'elles van arribar a tenir càrrecs d'importància dins les empreses. Entre 1780 i finals del segle XIX, el vint per cent de les fàbriques d'indianes de Barcelona estigueren dirigides per dones, fet explicable perquè moltes, quan quedaven vídues, assumien la direcció de l'empresa del difunt marit. Aquest és el cas de Rita Gerles, la primera barcelonina autoritzada a fabricar sedes pintades.

L'exemple més conegut, però, és el d'Eulàlia Escuder, nascuda a Barcelona l'any 1808. L'escriptora Dolors Monserdà la retratà magistralment a *La Fabricanta*, novel·la publicada el 1904 i ambientada a la Barcelona de la segona meitat del segle XIX, una època marcada per canvis socials de gran transcendència. La protagonista, Antonieta Corominas, és una noia òrfena que viu amb el seu germà Josep en un pis rònc del carrer de Sant Pere Mitjà, amb la petita indústria tèxtil heretada dels pares com a mitjà de subsistència. Les úniques distraccions de la jove Antonieta són les vetllades que passa amb la seva cosina Florentina, la bellesa de la qual és explotada per la seva mare amb la intenció d'aconseguir-li un bon pretendent. Com que la tieta és vídua, cerca un gendre burgès que li solucioni la vida, a ella i a la seva aviciada filla, carregada de supèrbia, somniadora i consentida.

L'autora del llibre es posiciona respecte de la bellesa física, que considera inútil si no va acompanyada de valors, principis i força emprenedora. Per això descriu l'Antonieta com una noia més aviat lletja, però amb grans virtuts i capaç de triomfar a la vida amb els seus propis mitjans. Representa la dona esforçada, perseverant i amb empena. L'Antonieta és menuda, modesta, discreta, estalviadora i treballadora, però també és agosarada i sap enfrontar-se amb decisió a les adversitats. A partir d'un únic teler de patrimoni, és capaç de salvar l'economia familiar i crear una gran empresa, i quan el seu germà i el seu marit es deixen seduir per l'economia especulativa per esdevenir *borsistes*, ella manté viu l'esperit industrial. L'Antonieta és, en definitiva, el gran motor productiu de la família, l'autèntica fabricant.

Però, qui va ser en realitat la dona que va inspirar Dolors Monserdà? Segons tots els indicis es tracta d'Eulàlia Escuder, nascuda a principis del segle XIX al carrer de Sant Pere Mitjà, el més humil dels tres carrers de Sant Pere que conflueixen a la plaça del mateix nom. Els seus pares, Joan Escuder i Eulàlia Fàbregas, la van educar d'acord amb els valors d'una família devota i tradicional. Cresqué entre els telers de l'empresa familiar fins esdevenir una noia vital, treballadora i endreçada que ajudava els seus pares a nuar fils i a vendre els mocadors de seda que fabricaven.

L'any 1831 es casà amb Ramon Vilumara, dedicat també al ram tèxtil. Era un home vidu amb dues criatures petites que treballava de veler, és a dir, que feia vels de seda. En aquells temps de greus convulsions socials, l'empresa de Vilumara patí grans dificultats econòmiques, però arribà la bonança i el negoci prosperà. Hi hagué un nou impuls econòmic que permeté formar una nova estructura industrial i la sensibilitat empresarial i la capacitat innovadora d'Eulàlia Escuder la portaren a submergir-se de ple dins la dinàmica de l'empresa del marit. Amb la seva ajuda, s'incrementaren les vendes i obriren dues noves fàbriques.

Formà els aprenents, organitzà les fàbriques i s'encarregà de la comptabilitat amb una dedicació exemplar. El seu caràcter amable i comprensiu li permeté establir una excel·lent relació amb els seus assalariats, tant en el camp personal com en el professional. Actuà contra l'esclavatge a què estava sotmesa la classe obrera i es mostrà molt activa a l'hora de potenciar la capacitat intel·lectual de les dones, de qui defensà amb fermesa el seu dret a rebre educació.

Fou un nou model d'empresària que contrastava vivament amb el tradicional de l'època i, de passada, trencava amb la imatge de la dona de classe benestant, moguda solament per les aparències i la frivolitat. Per a ella era tan important el treball com el caliu humà que hi havia a la fàbrica.

Eulàlia Escuder morí l'any 1868, sense haver arribat a tenir fills, però deixà en herència per a les generacions futures un esperit humanista renovat, exemple d'una dona emprenedora i creativa.

Dolors Monserdà recreà a *La Fabricanta* els darrers moments de la vida d'Eulàlia Escuder, la seva infatigable Antonieta, en braços del seu marit:

(...) I, ja obertes les portes del santuari de la consciència, d'aquesta veu que, en privilegiats moments, crida més alt que totes les altres, recordà el jorn del seu casament: l'amor, la intel·ligència i l'energia d'aquella dona a la qual sens dubte devia la fortuna i la consideració social de què gosava... i un esperit i un entendriment fondo, juvenívol, anà desfent amb amorosa suavitat el glaç amb què el temps i la vanitat del diner havien condormit les fibres del seu cor; i, agafant, amb ses mans fornides, el xic capet de la seva esposa, el posà damunt de son pit, dient:

—Fa catorze anys que en el quart pis d'aquesta mateixa casa, sobtat pel teu clar judici, et vaig dir: “Faré lo que tu vulguis” doncs lo mateix et repeteixo avui. Estàs contenta?...

L'Antonieta obrí la boca per a respondre; més la veu li restà en el fons del coll i, mancada de forces per a expressar l'alegria que inundava son cor d'esposa satisfeta, tancà dolçament els ulls, semblant-li que el seu marit acabava de retornar a ses mans el ceptre de Fabricanta activa, que durant tants anys havien compartit i de quina pèrdua, a pesar de les seves cristianes virtuts, no havia lograt encara aconsolar-se...

La filla de l'argenter

i la reina

Els argenters, en la nomenclatura gremial catalana, eren els joiers en general. Al carrer de l'Argenteria hi havia, naturalment, la màxima concentració d'aquests professionals, però al barri de Sant Pere existeix també el carrer de l'Argenter, enca-

ra que ningú coneix amb certesa la identitat del personatge que li donà el nom. Així i tot, hi ha una narració del segle XIX que atribueix el nom a la filla d'un argenter, tot i que no concorda amb l'antigor del carrer.

La rondalla explica que, per obsequiar la reina en una de les seves visites a Barcelona, les autoritats de la ciutat organitzaren un gran ball de gala. Un conegut argenter, que vivia en aquell carrer, tenia una filla molt bonica, però igualment vanitosa i presumptuosa, que estava molt il·lusionada en assistir al ball de la reina. El seu pare, que tenia moltes i influents coneixences, aconseguí que la seva filla hi fos convidada. El dia assenyalat, la noia estrenà un magnífic i vistós vestit, al damunt del qual es posà les joies més ostentoses de l'argenteria familiar. Feia tant de goig i resplendia de manera tan destacada amb les seves joies que, en entrar al saló de ball, tots els assistents es giraren cap a ella i li dispensaren més atenció que no pas a la mateixa reina. Irritada pel fet que la filla d'un simple artesà anés més enjoiada que ella, la reinà enxampà la noia pel braç i l'aturà al bell mig de la gran sala. Davant tots els convidats, li deixà anar que era massa ambiciosa, a més d'una desvergonyida, per haver volgut lluir més que la seva sobirana. La noia, espantada i plorosa, marxà corrents del ball i es refugià a casa seva. L'envaí una aflicció de proporcions tan colossals que, com sol passar en aquesta mena d'històries, caigué malalta i morí al cap de poc.

El desconsolat pare li féu construir un dels mausoleus més bonics del cementiri Vell, el del Poblenou, que els visitants no deixaven mai de complimentar quan anaven de passeig a la necròpolis, una pràctica força habitual. Segons recollí Joan Amades, la tomba de la filla de l'argenter era emplaçada a la primera cantonada del primer carrer de la dreta de l'entrada al recinte, que es correspon, per la seva situació, amb una que duu el cognom Serra.

Les dones

de la indústria tèxtil

A final del segle XVIII, a Catalunya els gremis eren les institucions que regulaven el treball manufacturer. Això significava que només eren els gremis els que podien legislar i controlar les competències dels mestres artesans propietaris de tallers i els seus assalariats, els oficials d'un ofici.

Amb accions legals, que de vegades incloïen la violència, els gremis empengueren una resistència molt dura contra el treball femení i solament eren autoritzades a exercir les vídues i les dones que formaven part de la família d'un mestre agremiat. El control del treball femení arribà a tal extrem que, fins i tot les lleis gremials deixaven molt clar que *les nenes no podien tenir accés a l'aprenentatge oficial d'un ofici*, per impedir que en el

futur les dones poguessin estar al capdavant d'un taller, fins que el 1836 s'abolí el poder regulador dels gremis. Els temps canviaven!

Amb la introducció de l'energia hidràulica i el vapor s'impulsà la mecanització de moltes indústries, fàbriques i tallers, una modernització que provocà l'aparició d'una nova classe social i econòmica. En aquest context, la contribució de les dones al procés d'industrialització de Catalunya seria d'una gran rellevància.

A la Barcelona antiga, una bona part de la nova industrialització es produí al barri de Sant Pere, on hi havia un bon grapat d'indústries tèxtils, com ara les situades als passatges que van del carrer de Sant Pere Més Alt al de Trafalgar, és a dir, el passatge de les Manufactures i el de Sert. Moltes dones, que abans treballaven en tallers domèstics dispersos, s'hi incorporaren i hi tingueren un paper cabdal, tot i que les feines dels homes i les dones no tenien la mateixa consideració. Les tasques que feien elles eren subalternes, de grau inferior, encara que tinguessin la mateixa qualificació laboral que els homes. En conseqüència, el sou tampoc no era el mateix. En molts casos, els contractes femenins només eren verbals i sovint tenien categoria de jornaleres, és a dir, de treballadores a preu fet sense garanties en cas d'acomiadament.

En vista de les injustícies, les obreres del tèxtil s'intentaren organitzar i participaren en diverses lluites. El 1843, per exemple, es mobilitzaren per reclamar la millora de les seves condicions laborals i el 1855 reivindicaren el dret d'associació amb la seva participació a la vaga general convocada a Barcelona.

A final del segle XIX, l'analfabetisme femení era molt superior al masculí i, a més, la desatenció en què creixien els nens i les nenes obrers provocava un alt índex de mortalitat, uns fets que motivaren l'adopció de la primera llei sobre el treball femení i infantil a les fàbriques, el 1900. Aquesta nova llei establí la prohibició del treball als menors de deu anys i la reducció de la jornada als menors de catorze. Per a les mares obreres, s'implantà un permís de maternitat després del part, una hora diària per a la lactància, repartida en dos períodes de mitja hora, la indemnització per accident laboral a càrrec de les mútues patronals, una jor-

nada màxima de vuit hores en el torn de nit i la prohibició en aquest torn de les obreres menors de divuit anys.

Però l'oposició de molts fabricants, a més de la d'una bona part de treballadors que veien perillar la seva superioritat si s'aplicava la nova legislació reguladora del treball femení i infantil, es va manifestar amb l'exposició de les seves queixes al Congrés dels Diputats. Declararen que la meitat del filats de cotó es fabricaven de nit, que la majoria del personal del torn nocturn eren noies de menys de divuit anys i que, si s'aplicava la llei, les conseqüències serien catastròfiques. Per tant, la llei quedà escrita però no s'aplicà i les dones, que eren el vuitanta per cent de la mà d'obra de la indústria tèxtil, seguiren lluitant pels seus drets.

El 1912, es fundà La Constància, sindicat de la filatura i el tissatge en què la majoria de les dues mil persones que s'hi apuntaren eren dones. Des del sindicat reclamaren el compliment de la llei de 1900, que establia una durada màxima de vuit hores en el torn nocturn femení i la setmana laboral de cinquanta hores, amb la tarda dels dissabtes lliure per atendre les feines de la llar. També reclamaren un increment del vint-i-cinc per cent del sou. En vista que la majoria d'empreses seguiren sense tenir en compte ni la llei ni les seves reclamacions, el sindicat convocà una vaga que s'inicià el mes juliol de 1913 i s'allargà fins al 15 de setembre. Hi participaren vint-i-quatre mil vaguistes, majoritàriament obreres del tèxtil, per proclamar la seva disconformitat amb les condicions laborals femenines, clarament inferiors a les

dels oficis masculins. Cilindradors, tintorers i aprestadors disposaven d'una jornada de nou a deu hores diàries, mentre que les dones en treballaven entre onze i dotze. Durant la vaga demostraren la seva tenacitat i diverses manifestacions d'obreres portaren personalment les seves demandes fins al Govern Civil. Finalment, en vista de la pressió social, el Govern decretà la setmana laboral de seixanta hores, tot deixant lliures els dissabtes a la tarda, amb la supressió gradual del treball nocturn de les dones, que s'havia d'aplicar immediatament en el cas de les casades i les vídues amb fills, un dret que el 1920 havia de ser aplicat a totes les dones. Però, en realitat, la reducció de la jornada laboral quedà compensada per l'increment del ritme de treball i l'eliminació de la meitat dels dies festius entre setmana.

Un cop més, l'ambigüitat i l'escassa aplicació del nou decret provocaren la segona vaga general del tèxtil, entre els mesos de juliol i agost de 1916. En aquesta ocasió, les dones tornaren a sortir al carrer per reclamar un increment salarial del cinquanta per cent i la jornada de nou hores. Dels 23.780 obrers de la indústria cotonera barcelonina, 17.205 es van declarar en vaga. D'aquests, 3.446 eren homes i 13.759, dones. Durant aquells dies sorgiren agitadores, líders obreres i oradores molt conegudes entre les treballadores, però el seguiment de la vaga fou menor que el 1913 i el sindicat La Constància quedà tocat i desorganitzat.

Amb la proclamació de la Segona República, el 14 d'abril de 1931, es posà fi al treball *a peu fet*, es rebaixà la jornada setmanal a quaranta-vuit hores i es concediren les primeres vacances pagades, però l'esclat de la Guerra Civil, el 1936, ho capgirà tot. Moltes empreses es col·lectivitzaren i passaren a mans dels treballadors, però la lluita i les reivindicacions femenines per la igualtat de tracte seguiren provocant crisis i tensions.

Després de la victòria franquista de 1939, s'inicià un període de postguerra marcat per la por i la fam que feia imprescindible treballar per poder menjar i la conservació de la feina a les fàbriques esdevingué una necessitat.

Amb els anys, arribà el canvi de règim i les dones també en serien protagonistes.

La monja

de Sant Pere de les Puelles

El convent de Sant Pere de les Puelles, situat a la plaça de Sant Pere, fou fundat el 945 pel comte Sunyer de Barcelona i la seva esposa Riquilda. La comunitat religiosa era formada, exclusivament, per donzelles de noble llinatge, d'on vé el qualificatiu de *puelles*, que antigament volia dir poncella o verge.

El convent era de clausura i les monges tenien fama d'ésser molt boniques, ja que, es deia, que per ingresar-hi, a banda de ser nobles i verges, era requisit primordial la bellesa. Una altra norma establerta era que la seva clausura només podia ésser alterada amb el permís exprés del papa o del rei.

Segons la creença popular, un rei, desitjós de contemplar cares boniques, demanà a la mare abadessa de fer una visita al convent. La superiora, cofoia per la perspectiva d'una visita reial, hi accedí amb molt de gust. El visitant fou rebut amb tots els honors, li fou servit un refrigeri i conversà amb totes les monges, especialment amb una de molt joveneta que destacava pel seu encant i la seva discreció. El rei li dedicà tant de temps que, com era previsible, se n' enamorà i prometé que tornaria a visitar el convent. La segona visita fou justament l'endemà, amb l'única intenció d'entrevistar-se amb la noia, doncs fou a ella a qui dedicà tot el seu temps. A partir d'aleshores, s'anaren succeint les estades del rei al convent. Malgrat que l'abadessa i les altres monges comprenien els motius de les reiterades visites reials,

cada cop estaven més espantades i inquietes. La més escandalitzada era, precisament, la preferida del sobirà, que sentia una profunda vocació religiosa i no desitjava casar-se, ni molt menys ser reina.

El monarca s'enamorà follament de la noieta sense tenir en compte la seva posició. Ell era el primer que havia de vetllar pels usos i costums del seu reialme i també era ell qui havia de fer complir les lleis i respectar-les. Però malgrat això, proposà a la monja de fugir junts. La religiosa s'hi negà, però el rei, molt irritat, proclamà que seria la seva esposa, ni que fos a la força.

Li ordenà que aquella mateixa nit estigués preparada, perquè l'aniria a buscar i se l'emportaria. La dissortada donzella, que no volia deixar la comunitat, no sabia com afrontar la situació i patí una commoció tan forta que el cor se li aturà i caigué morta. Les seves companyes van aixecar un cadafal al mig de l'església i van col·locar-hi el cos inert de la difunta, al voltant del qual es reuní la comunitat per vetllar-lo i pregar per la seva ànima.

A mitjanit, el rei es dirigí cap a la plaça de Sant Pere disposat a saltar el mur del convent, com ho hauria fet un jovencell enamorat. En ser a prop, sentí que de l'església emergien cants harmoniosos i s'hi atansà per veure què passava. L'abadessa, perfectament informada de les seves intencions, en veure que s'hi acostava obrí les portes del temple de bat a bat i li digué: *El rei entra per la porta gran, com un senyor, i no per la porta falsa com un traïdor.*

El sobirà, perplex per aquelles paraules, entrà a l'església i, en veure morta la seva desitjada monja, no fou capaç de dir ni una sola paraula. S'agenollà als seus peus i pregà una llarga estona. Després s'aixecà, donà mitjà volta i marxà silenciosament.

El veïnat assegurava que en record d'aquell dia tan trist, i a l'hora que la monja havia de lliurar-se al rei, les campanes de sant Pere de les Puelles tocaven a difunts, perquè qui conegués aquella trista història resés per l'ànima de la pobre donzella que no volgué satisfer el desig d'un rei.